

Na temelju članka 44., 47. i 99. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Odbor za poljoprivredu Hrvatskoga sabora održao je 1. listopada 2014. godine svoju 42. sjednicu, na kojoj se raspravljalo o

POLJOPRIVREDNOJ PROIZVODNJI NAKON POPLAVA

Pokretanje poljoprivredne proizvodnje nakon katastrofalnih poplava koje su pogodile područje županijske Posavine postavilo je pred hrvatsku poljoprivredu probleme čijem rješavanju je potrebno žurno pristupiti kako bi se sanirale štete nastale nakon poplava i stvorio plan djelovanja u budućim prirodnim katastrofama i elementarnim nepogodama. Odbor za poljoprivredu je u cilju objedinjavanja svih relevantnih čimbenika vezanih uz navedenu tematiku, prezentiranja trenutnog stanja, ograničenja i mogućnosti, kao i uključivanja znanstvene i stručne javnosti u Republici Hrvatskoj za potrebe ove sjednice okupio predstavnike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Ministarstva poljoprivrede, Agronomskog fakulteta u Zagrebu, Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku, Visokog gospodarskog učilišta u Križevcima, Agencije za poljoprivredno zemljište, Savjetodavne službe, Hrvatskih voda d.o.o., Hrvatske gospodarske komore, Hrvatske poljoprivredne komore, Udruge OPG „Život“, predstavnika lokalne (područne) samouprave.

Odboru su, vezano uz ovu tematsku sjednicu svoja stajališta podnijeli: akademik Franjo Tomić, Poljoprivredni fakultet u Osijeku, Ministarstvo poljoprivrede, Savjetodavna služba, Županijsko povjerenstvo za procjenu šteta od elementarnih nepogoda, Udruga OPG „Život“ i Hrvatska poljoprivredna komora.

Osim dostavljenih stajališta na tematskoj sjednici Odbora za poljoprivredu sudionici su upozorili na otvorena pitanja, mjere i prijedloge za koje smatraju da bi se njihovim rješavanjem unaprijedio sustav obrane od elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa, kao i poboljšali uvjeti proizvodnje za proizvođače pogođene elementarnim nepogodama i prirodnim katastrofama.

Temeljem provedene rasprave i dostavljenih stajališta, Odbor za poljoprivredu Hrvatskoga sabora donio je na svojoj 43. Sjednici, održanoj 22. listopada 2014. godine sljedeće

Z A K L J U Č K E I PREPORUKE

Prehrambena neovisnost Republike Hrvatske, a posredno i hrvatsko gospodarstvo ovise o poljoprivredi, a uspjeh poljoprivrede ovisi o izvedenim potrebnim sustavima obrane od poplava, sustavima odvodnje suvišnih voda, kao i izgradnji novih sustava na pojedinim lokacijama. Kako bi se u budućnosti spriječile ili bar ublažile prirodne nepogode koje izravno utječu na konkurentnost poljoprivredne proizvodnje na poplavljenim područjima, ali i narušavanje kvalitete poljoprivrednih tala i ruralnog razvoja nužno je donijeti koordinirane planove djelovanja, planove sanacije i pomoći za poplavljenim područjima u budućim prirodnim nepogodama. Nužno je točno definirati način ustrojavanja, sastav, opseg djelovanja i odgovornosti koordinacijskog tijela, kao i protokole o učešću svakog pojedinog dionika uključenog u mjere sanacije i pomoći poplavljenim poljoprivrednim površinama u cilju bržeg i lakšeg informiranja o svim aktivnostima, a u skladu sa Zakonom o zaštiti od elementarnih nepogoda.

Preporuča se Ministarstvu poljoprivrede da temeljem utvrđenog stanja poplavljenog područja, a s ciljem pomoći poljoprivrednih proizvođačima što prije odredi mjere sanacije i rekultivacije poljoprivrednih površina nakon poplava određivanjem kriterija i dinamike istih:

- temeljem zadanih kriterija (intenzitet plavljenja, opterećenost poplavnim vodama, kemijska, fizikalna i biološka svojstva tla i dr.), obaviti zoniranje ugroženosti cijelog poplavljenog područja kao i zoniranje lokalnog (točkastog) karaktera (mikro zoniranje).

- temeljem specifikuma svake pojedine zone potrebno je separacijski primijeniti mjere rekultivacije poljoprivrednih površina (npr. debljina pješčanog nanosa, jačina erozije, količina i karakter detritusa na površini, jačina i vrsta zakorovljenosti), ove mjere moraju uvažavati ekonomski i agronomski aspekt.

- propisivanjem mjera i postupaka prema prioritetima izvedbe i važnosti, temeljem utvrđenog stanja poplavljenog područja, te podjelom istih na obavezne (npr. problem nanosa pijeska i mulja), preporučene mjere (obrada i sjetva) i zabranjene mjere.

- Propisivanjem agrotehničkih mjera, zahvata obrade tla i provedbe biogenizacije tla (provedbom ciljanih agrotehničkih mjera) u skladu s prethodno utvrđenim stanjem tla (fizikalni, kemijski i biološki aspekt).

Nastavno na provođenje navedenih mjera preporuča se organizacija trajnog monitoringa tijekom razdoblja provedbe rekultivacije, odnosno do potpunog oporavka oštećenih poljoprivrednih površina uključujući i potrebne korekcijske mjere (kontrola provedbe na terenu).

Problem smanjenja broja goveda u ukupnom uzgoju u Republici Hrvatskoj, kao i pad broja goveda na poplavljenim područjima (osobito na područjima Drenovaca, Račinovaca, Gunje i Rajevog sela – gotovo 70%) i najavljeni plan pomoći Vlade Republike Hrvatske za nabavu matičnog stada otvaraju mogućnost promjene pasmine. Slijedom navedenog predlaže se Ministarstvu poljoprivrede, kod provođenja najavljene mjere pomoći nabave matičnog stada ispitivanje mogućnosti nabave simentalnog goveda koje je prema izraženom mišljenju stručnjaka veterinarske struke najbolji izbor za obiteljska poljoprivredna gospodarstva zbog rentabilnosti, niže cijene nabave i otpornosti.

Zbog brže evakuacije stoke predlaže se izrada plana evakuacije stoke, kao i određivanja objekata koji će u slučaju budućih elementarnih nepogoda i katastrofa služiti kao sabirni centri na područjima koja su zbog svog geografskog položaja najizloženija mogućnosti pojave poplava.

Uzimajući u obzir štete nastale na poljoprivrednim površinama preporučuje se Ministarstvu poljoprivrede da razmotri mogućnost produljenja roka plaćanja i/ili otpis dijela zakupnine, naknade za dugogodišnji zakup za ribnjake i naknade za koncesiju za poljoprivredno zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske za područja koja nisu obuhvaćena Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 22. svibnja 2014. godine (NN 65/2014.), a na kojima su poplave prouzročile štete u poljoprivrednoj proizvodnji.

U cilju nastavka poljoprivredne proizvodnje na poljoprivrednim površinama na kojima su nakon povlačenja vode ostali nanosi pijeska ili mulja, kao i one na kojima se voda kontinuirano zadržava predlaže se koordinacija između Agencije za poljoprivredno zemljište, Ministarstva poljoprivrede i poljoprivrednih proizvođača vezano uz određivanje zamjenskih površina za oštećeno/izgubljeno poljoprivredno zemljište.

Odbor upozorava na nužnost partnerstva između Ministarstva poljoprivrede, Hrvatske poljoprivredne komore, Hrvatske gospodarske komore, Hrvatske obrtničke komore, Hrvatske poljoprivredne agencije, Savjetodavne službe, Agencije za plaćanja u poljoprivredi i ruralnom razvoju i jedinica lokalne samouprave, kako u sanaciji nastalih šteta tako i u povezanosti s koordinacijskim tijelom u budućim prirodnim nepogodama koje će imati direktan utjecaj na poljoprivrednu proizvodnju.

Odbor poziva na suradnju između Ministarstva poljoprivrede, Hrvatskih voda d.o.o., jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave i poljoprivrednih proizvođača u obnovi poljoprivredne infrastrukture nužne za poslovanje stradalih poljoprivrednih gospodarstava i potiče izradu dugoročnih planova zaštite od poplave u skladu s klimatskim promjenama i hidrološkim analizama.

Zbog osiguranja nastavka poljoprivredne proizvodnje, a uzimajući u obzir gubitke u proizvodnji koje su poljoprivrednim proizvođačima prouzročile poplave, ali i slična iskustva i mjere drugih država članica usmjerena prema poljoprivrednim proizvođačima u cilju pružanja financijske potpore za daljnju proizvodnju, preporuča se Ministarstvu poljoprivrede isplata izravnih potpora poljoprivrednim proizvođačima do kraja 2014. godine. Slijedom navedenog poziva se Ministarstvo poljoprivrede da izvrši ovaj Odbor o poduzetim mjerama vezanim uz upućivanje obrazloženog prijedloga za prijevremenu isplatu potpora prema Europskoj komisiji.

Uzimajući u obzir kreditna zaduženja vezana uz pokretanje ili proširivanje proizvodnje, kao i porezne obveze koje proizlaze iz proizvodnje poljoprivrednih proizvođača na područjima pogođenim poplavama, Odbor za poljoprivredu preporuča Ministarstvu poljoprivrede, Ministarstvu financija i HBOR iznalaženje modaliteta pomoći kroz prolongiranje predmetnih obveza ili drugih vrsta pomoći. Odbor upozorava i na problem malih poljoprivrednih gospodarstava koji zbog obima svoje poljoprivredne proizvodnje ne udovoljavaju uvjetima dobivanja garancija HBOR, te poziva na iznalaženje rješenja za male poljoprivredne proizvođače u cilju održivosti njihove poljoprivredne proizvodnje.

PREDSJEDNIK ODBORA

Franjo Lucić